

LORANT

CIMBORA

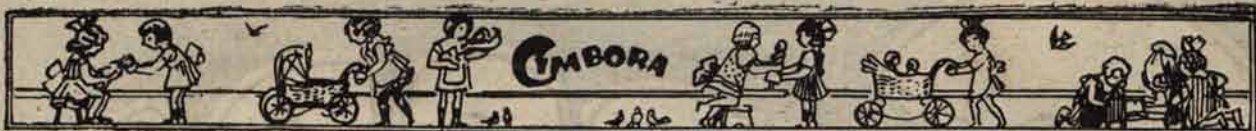
ROMÁNIA ÉS AZ UTÓDALLA-
MOK EGYETLEN MAGYARNYELVŰ
KÉPES HETI GYERMEKLAPJA

FŐSZERKESZTŐ:
Benedek Elek

4.
évf.
34. szám
1925. év
aug.
23.

HONIG KAYER OMARÉ

Gyöngyvirág.

ÉDESANYÁMNAK.

— Irta: DSIDA JENŐ. —

Örömkönnyekek — emlékebe vésünk!
amelyek megáldották
a mi születésünk;

patakzó, éji könnyekek,
mik betegágyunk párnájára
fájón ömöltek;

patak szent, mély forrásból,
mely áradt, zuhogott
néha búcsuzáskor;

lélek termékeny földje,
anyai szeretet
villogó gyöngye;

ma bokrétában mosolyog:
kis fehér-gyöngyü gyöngyvirág lett,
fehér-virágu gyöngyvirág lett,
mit könnyezőn megcsókolok.

(Szatm.ír, 1925, május 12)

A meglepetés.

— Irta: BENEDEK ELEK. —

SZEMÉLYEK:

Nagyapó)
Nagyanyó) 10—12 éves gyerekek játszáék.
György, serdülő fiu.
Évike, 8 éves.
Ducika, 6 éves.

Történik falun, nagyapóék ebédlőjében.

ELSŐ JELENET.

Nagyapó. Ugy bizony, nagyanyóka lelkem,
elrepült az idő . . .

Nagyanyó. Hogy elrepült!

Nagyapó. Mintha csak tegnap lett volna,
ugy emlékszem az esküvőnkre . . .

Nagyanyó. Pedig maholnap ötven éve!

Nagyapó. Ötven éve! Sok szép idő!

Nagyanyó. Sok szép idő.

Nagyapó. Volt részünk örömben, bánatban
egyaránt.

Nagyanyó. Ami rossz volt, lelkünk mélyén
eltemettük, ami jó volt, nem feledtük.

Nagyapó. Gyermekeinket mind fölneveltük.

Nagyanyó. Nagyok már az unokák is, ki
legény, ki leánysorban.

Nagyapó. Ohó, nagyanyóka lelkem, olyan
nagyon ne vénitse magát. Hát Évike és Ducika?
Még csak csöppség mind a kettő.

Nagyanyó. S hát György?

Nagyapó. Na, ő is még Györgyike. Csak
most kezdett kamaszodni.

Nagyanyó. Ej, ej, nagyapóka lelkem, hogy
fiatalítja magát!

Nagyapó (felpattan karosszékéből, legény-
kedve). Nos, tán bizony vén vagyok? Hetvenöt
év? Hát még ez is valami?

Nagyanyó. Ó, ó, nagyapóka lelkem, hisz
nem mondom. Persze, persze, maga fiatal maradt.

Nagyapó. És maga? Most is oly szép, oly
fiatal, sok fiatalnál fiatalabb, nincsen szebb a
nap alatt!

Nagyanyó (mosolyogva). Hízlekedő! De
hiába hízelkedik. Egy hét múlva lesz az arany-
lakodalmunk, hogyné volnék öreg asszony?

Nagyapó. Öregasszony, nem vénasszony!
Nagyanyó (fölkel a székről, az ablakhoz
tipeg). Ejnye, ejnye, a gyerekek, nem tudom, mi
van velük.

Nagyapó (sértődötten). A gyerek? Mindig
azokra van gondja. Velem persze nem is törődik.

Nagyanyó (fejét csóválja). Nagyapóka, nagyapóka, vigyázzon, mert elkárhozik! Hát, ha beteg, ki ápolja, ki becézi?

Nagyapó (köhécsel). No, no, hiszen...

Nagyanyó. Látja, látja, már köhécsel. (Egy sált köt a nyakára.) Igy, la, ifju legény!

Nagyapó (szinlelt haraggal). Csufot új be-lőlem. A gyerekek nevetnek.

Nagyanyó. No, hál Istennek, jönnek a gyerekek. Nézze, nézze! (Nagyapó is az ablakhoz tipeg.) Vajjon mibe mesterkednek? Már egy hete különösen viselkednek. Nézze, György hogy gesztikulál, hogy magyaráz Évikének meg Ducinak. Valamiben sántikálnak, hiszi-e?

Nagyapó. Hát persze, hogy sántikálnak. Egy hét mulva lesz az ünnep, valamire készülődnek. Valami meglepetésre. Tudja mit, nagyanyóka lelkem? Huzódjunk a függöny mögé s hallgassuk ki, mit terveznek?

Nagyanyó. Ó, vén gyermek, nem szégyelli? S még mi vagyunk kíváncsiak, mi, asszonyok?

Nagyapó. Gyorsan, gyorsan! (Ketten két függöny mögé huzódnak.)

MÁSODIK JELENET.

Előbbiek, György, Évike, Ducika. (Egyszerre lépnek be a szobába, láthatóan felizgultan, élénken gesztikulálva.)

Évike, Ducika: Pompás lesz!

György. No, ugy-e? Hát amint mondtam, én leszek majd az unoka, Évike a nagyanyóka, Ducika a nagyapóka. Én majd kurta nadrágot veszek magamra, ti meg a nagyapóka meg a nagyanyóka ruhájába öltöztök. Ducikának fehér szakállat ragasztunk. Persze, most még csak ugy próbáljuk, ahogy vagyunk. Én Ducikát utánzom, Ducika nagyapókat. Évike nagyanyókat. A kertben már elég jól csináltatok. Most üljete le a karosszékbe.

(Évike, Ducika leülnek. Nagyapóka és nagyanyóka lopva ki-kitekintenek a függöny mögül s egymásra mosolyognak.)

Ducika (a kandallóra szegezi tekintetét, nagyot sóhajt). Bizony, bizony, nagyanyóka, megöregedtünk!

Évike. Ne busuljon, nagyapó. Fő az egészség!

György. Nagyon jó, nagyon jó. Hogy fog nevetni majd ezen nagyanyóka! A lelkem! Mindig azt mondja: fő az egészség! No, tovább!

Ducika. Egészség, egészség! Rég volt!

Évike. Ej, ej, nagyapóka ne káromolja az Istent! Az a kis köhögés...

Ducika (köhécsel). Magának ez is köhögés? Persze, maga fiatal aszony! Hol van György? György. Itt vagyok, édes nagyapóka! Mit parancsol?

Ducika. Eredj fiam hozd ki a plédemet. György. Csacsi! Nem tudod, hogy nekem végig itt kell lennem a színpadon?

Ducika. Kikéjem magamnak. Én most nagyapóka vagyok! Éjted! Nekem ne mondd, hogy csacsi.

Évike (csendesíti). No, no, fiuk, ne veszedkedjete!

Nagyanyó (a függöny mögül, nagyapó felé, halkan). Édes, aranyos csirkéim!

György. Először is, ha nagyapóka vagy, ne selypits!

Ducika. Azéjt is selpítek. Nagyapóka is selpit, tudod?

Nagyapó (szinlelt haraggal, nagyanyó felé, halkan). Ejnye, ebadta kölyke...

Nagyanyó (hallgatásra inti nagyapót). György. Hiszen selypit egyszer-egyszer, de nem mindig.

Ducika. Nagyanyóka is selpit. Évike (felháborodással). De már ez nem igaz!

Nagyanyóknak még majd minden foga megvan. György. S talán nagyapóknak nincs meg?

Ducika. Az ám, de nem mind igazi! Nagyapó (toppantani akar, de még se toppant). Ejnye, ijgum, bujgum!

Évike (körülnéz). Nem hallottatok valami hangot? Az lesz csak a szép, ha nagyapóék meghallottak valamit!

Ducika. Ugyan téjlek. Nem tudod, hogy ebéd után nagyanyóka nagyapóknak mindég megparancso'ja, hogy lefeküdjék?

Nagyapó (megint toppantani akar, de még se toppant). Ejnye, azt a...

György. Igazad van, öcskös. De hát csak téjünk vissza oda, ahol elhagyjuk. Hát: értsd meg, ne hozasd ki velem a plédet. Én ide ülök a lábatokhoz, ti ketten diskuráltok, közbe-közbe simogatjátok a fejemet. Na, lám. (Leül a lábukhoz, fejét Évike ölbe hajtja.)

Évike. Juj, de nehéz a fejed! Csizsibbad a lábam!

György (dühösen kapja fel a fejét). Csacsi! Nagyanyóka ilyet nem mond. Hallottad már tőle, ha fejedet az ölbe hajtottad: juj, de nehéz a fejed?!

Évike (elpltyeredve). Nem hal'ottam, de hát mit mondjak, mikor nehéz a fejed?

György. Azt mondod, hogy "édes kis buksi fejem!" — s szépen cirógatod az arcomat.

Évike. Azt én nem tudom! Nem kicsi, de nagy buksi fejed van, érted? Én nem hazudok.

Ducika. Igaza van Évikének. Nagy buksi fejed van, érted?

György. Megörülök! Megörülök! Értsétek meg, ne csináljatok egyebet, csak ne beszéljétek, ahogy nagyapóka s nagyanyóka szokta, örecesen, kedvesen. Beszéljétek arról, amiről ők szoktak. Például nagyapóka mondja: Hej, nagyanyóka, mindjárt itt a nyár, jönnek a pesti unokák. Nagyanyóka: Jönnek bizony, nagyapóka lelkem, éjjel-nappal róluk álmodom. Nagyapó: És én, mit gondol? Nagyanyó: Nagy legény lehet már György. Nagyapó: MERTISZEM azt!

Évike [közbeváó]. No, ez már számárság! Miért beszéljenek György ői, mikor a lábuk előtt hever?

Nagyanyó [büszkén mosolyog nagyapó felé, mutatoujjával a homlokára üt]. Van ott ész!

György [zavartan]. Jó, jó, hát akkor beszéljétek magatokról...

Évike. Az már más.

György. Tehát nagyanyó mondja: Vajjon mit csinál most az én aranyos Évikém? Nagyapó: S az én Ducikám? Nagyanyó: Vajjon selypít-e még? Nagyapó büszkén azt mondja erre kissé selypítve: Az én Ducikám? Mit gondol, nagyanyóka? Nagyanyó felrevet: Hiszen maga is selypít, hát ő hogyan selypítene, a lelkem? Nagyapó fe'pattan: Kikélem magamnak. Én nem selypítek! Nagyanyó ekkor c-ilitja: No, no, édes anyóka, no... Értettétek? Így tovább!

Ducika [az ablak felé tekint]. Kidejült! Sút a nap! Jejünk ki a kertbe!

Évike Jerünk, jerünk! Ott is folytathatjuk.

György [feláll]. Jui, de elzsibbadt a lábam! [Nagyot nyújtózik] Hát jerünk. Meglátjátok szép dolog lesz ez. Rőgtönözve játszunk majd az aranylakodalmon, nem úgy, mint mások szoktak, irás után. Lesz öröm!

Évike, Ducika: Lesz bizony! [Ei.]

[Nagyapó és nagyanyó előlépnek a függöny mögöl, a szemüket törölgetik]

Nagyapó. Nos, mit szól ehhez nagyanyó?

Nagyanyó. Mit szóljak, lelkem nagyapó?

Ugy örül a szívem!

Nagyapó. Pedig mintha egy kicsit...

Nagyanyó. Ó, ó, ne gondolja, nem csufolódás ez. A szeretet diktálja nekik, hogy utánozzanak minket

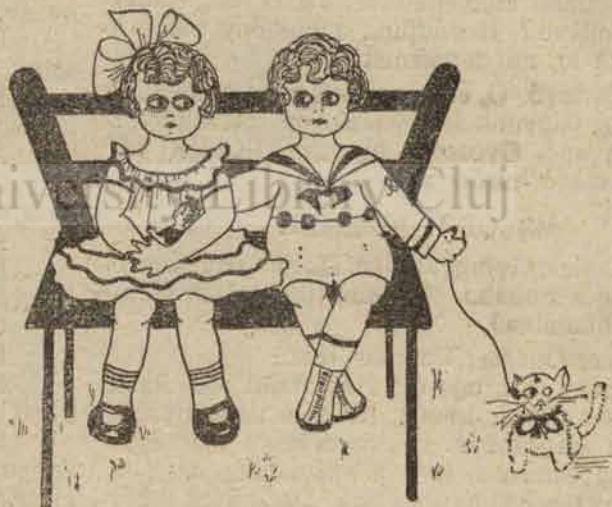
Nagyapó. A szeretet... Igaz, nagyanyóka, igaz. A szeretet...

Nagyanyó. No, most jöjjön, öreg párom, sétáljunk egyet a kertben. De arról, amit láttunk, hallottunk, szó se legyen. Érti, nagyapóka? Hadd maradjon meglepetésnek.

Nagyapó. Ugy, nagyanyóka, ugy. Maradjon meglepetésnek. [Kilépnek az ajtón, kart karba öltve, mosolyogva.]

FÜGGÖNY.

[Kisbacon.]

A helyes felelet.

Történelem óra van, a tanár a török időről magyaráz s a követségekről beszél, melyeket a különböző országok menesztettek a portához.
— Nos, hát mondd meg, Molnár fiam, hogy mit felelt a szultán a békeajánlatra?

Molnár feáll, aztán dadogni kezd valamit portáról, de, természetesen, csak időt akar nyerni sugás megérkezéséig.

Tanár: Mondjad már, fiam, hogy mit mondott?

Molnár (mintha hátra szólna a helytelen sugásra). Fogd be a szádat!

(Egrestő.)

BERETZKY ANDRÁS.

Néhány közmondás eredete.

— Írta: LENGYEL MIKLÓS dr. —

Beszélgetés közben mindnyájan használunk olyan mondásokat, melyeknek eredetével nem vagyunk tisztában. Gyakran halljuk például az ilyen mondásokat: Hátra van még a fekete leves, nem a Csáky szalmája, kitették a szűrét, ebrudon dobták ki stb. Bizony, kevesen tudják és még kevesebben gondolkoznak rajta, honnan eredtek ezek a mondások. Pedig rendesen érdekes történeteknek vagy népszokásoknak köszönhetik eredetüket. Hát elmondom az eredetét néhány ilyen érdekes mondásnak.

Egy Csáky nevű főúr megengedte, hogy birtokairól ingyen vihessék el a szalmát és a polyvát. Jószívűségének az lett a következménye, hogy a termését sem kiméllék semmit széjjel-hordtak a szomszédai, amihez csak hozzáérhettek. Csáky szalmája azóta azt jelenti, hogy gazdátlan jószág. A Csáky szalmája mondás pedig figyelmeztetés azok számára, akik könnyűszerrel pusztítják a mások vagyonát.

A régi világban sok helyen szokásban volt, hogy a legény otthon a szűrét annál a családnál, amelyiknek a lányát el akarta venni. Ha nem akarták a lányt hozzáadni, kiakasztották az ajtó elé a szűrét. Ebből tudta meg, hogy elutasították. Ma országszerte használják, hogy: Kitették a szűrét. De ma már nemcsak akkor mondják, ha a kérést visszautasítják, hanem azt is teszi a mondás, hogy időbiak valakit.

Ha valakit csufosan kidobnak valahonnan, azt is szokták mondani, hogy ebrudon dobták ki. E mondásnak szintén népszokás az eredete. A falusi lakóalmakból az összegyülekező kutyákat a jókedvű legények iriasztják. A kerítésen lyukat csinálnak. Kívül rudat dugnak a lyukba s ketten tartják. Az udvarban maradók a lyuk felé hajszolják a kutyákat. A megijedt állat ki akar ucrani, ijedtében csak a menekülésre gondol. Mikor a lyukon keresztülvergődik, a legények felkapják a rudat s az állatot felrepítik. Elmegy a kedve attól, hogy visszatérjen abba a házba.

Ha valakire fontosabb dolog vár, vagy veszedelem leselkedik, szokták mondani: hátra van még a fekete leves. Ennek a mondásnak a történelemben van eredete, de egészen bizonyosan nem tudjuk megállapítani, ki használta először.

Némelyek szerint Szulejmán, a törökök leghatalmasabb császára. Nem sokkal a mohácsi vész után el akarta foglalni Buda várát. Hogy ezt könnyebben megtehesse, a várban levő magyar sereg vezéreit magához hívta a táborba. Amíg az urak ebédeltek a török janicsárok kettesével-hármasával felsétáltak a várba, mintha csak mulatni akarnának. A magyar katonák beeresztették őket. Amikor már sok katona volt a várban, kijelentették a törökök, hogy birtokukba veszik Budát. A török tehát alattomos módon, vérontás nélkül szerezte meg Magyarország fővárosát. Amíg ez a várban történt, a magyar urak ebédeltek a szultán sátorában. De a hosszú ebéd vége felé már igen nyugtalankodtak, mert sejtették, hogy a ravasz török valami rosszat tervez. Különösen nyugtalan volt egy kiváló magyar vitéz, Enyingi Torók Bálint. A szultán látva a magyar ur nyugtalankodását, azzal csendesítette, hogy mindjárt vége lesz az ebédnek, csak a fekete leves van még hátra. A kávé nevezik így a magyarok. Mire azonban a kávé felszolgálták az asztalra, Buda a török kezére került s ott is maradt másfél száz évig.

Mások azt mondják, hogy nem Szulejmán használta e híres mondást, hanem Ahmed basa, aki Nagyváradoi székelt. Ahmed basa ebédre hívta volna Thököly Imrét, a kuruc királyt, aki szövetségben volt a törökkel. Az ebéd igen hosszúra nyúlt és a nyugtalankodó magyar vezérnek mondotta a basa: hátra van még a fekete leves. Amikor a kávé behozták, — ma sem tudjuk bizonyosan miért — elfogta Thököly Imrét. Nem sokára megszabadult ugyan a magyar vezér, de a híres mondást használják azóta, ha azt akarják mondani, hogy valakit veszedelem fenyeget.

Szélteben hosszában mondják ezt is: eb ura fakó. Olyankor mondják, ha valaki meg akarja az engedelmességét tagadni. A mondás igen régi. De akkor lett általánossá, amikor országgyűlésen használták. A kurucvilágban történt. II. Rákóczi Ferenc fejedelem Ónodra 1707-ben gyűlést hívott össze. A gyűlés kimondotta, hogy I. Józsefet nem ismeri el királynak többé. Ez azt jelentette, hogy az országgyűlés a Habsburg-családot megfosztja a tróntól. A határozat körülbelől így hangzott: „Eb ura fakó! Mai napságtól fogva József nem

királyunk, inkább egy óra alatt elveszünk, sem mint örökös jobbágyságban élünk."

Sokáig nem tudták, mit jelent a fakó. Végre rájöttek, hogy kutyát értettek a régiek rajta. A mondás tehát azt jelenti, ebnek parancsoljon a kutya. Ebben az esetben a fakónak a lóhoz semmi köze sincs. Néhol azonban, így a Székelyföld egyes vidékein, gyenge elméjű embert is értenek a fakó alatt.

Ha valaki nem hisz valamit, szokta mondani: Tamás vagyok benne. E mondás igen régi. Onnan ered, hogy Jézus egyszer így szólt a kételkedő tanítványához, Tamáshoz: »Ne légy hitetlen, hanem hívő.

Általánosan ismert mondás: jár-kel, mint az Orbán lelke. Eredete a következő: Egy Orbán nevű falusi jegyző meghalt. A kántor valamiért haragudott a jegyző feleségére. Éjféltajt fehér kendőt vett magára s az Orbán háza előtt sétálgatott, hogy az asszonyt megriassza. A babonás emberek azt hitték, hogy a meghalt Orbán lelke jár vissza sirjából. Ezért mondják a pihenni nem tudó, nyugtalan emberről ma is, hogy jár-kel, mint az Orbán lelke.

Ha a leány a kérőjét visszautasítja, azt szokták mondani: kikosarozta. Ennek a mondásnak az eredetét igen kevesen tudják. Állítólag onnan származott, hogy egy kosárfonónak szép leánya az elutasított kérőinek egy-egy kosarat adott emlékebe, hogy kiengesztelje őket.

Érdekes a története a következő mondásnak: Megszokta, mint a cigány a verést. Egyszer egy cigány elment a szolgabíróhoz. Kérte, hogy huzassa deresre és veressen rá néhányat. A különös kérésen igen csodálkozott a bíró. Vallatta a cigányt, nem követett-e el valamit, hogy önként jelentkezik. A cigány erősítette, hogy ártatlan s addig-addig rimánkodott, míg a szolgabíró jól ráveretett. Jó néhány ütés után a cigány megelégedetten kelt fel a deresről. Meg is magyarázta, miért volt szüksége s verésre. Elmondotta, hogy régebben lopásból élt. Természetesen, nagyon gyakran büntették. Hogy ne érezze olyan nagyon az ütést, hozzászoktatta magát már gyermekkorában a botozáshoz. Néhány év óta letelepedett, becsületes életet folytat s ez a becsületes élet árt az egészségének. A teste igen megszokta a botozást. Még egyszer megköszönte szépen az orvosságot s hálálkodva távozott el.

Ha valaki mást tesz, mint amire készül,

azt mondják róla: Nem oda csap, ahová néz. Eredete a következő: Egy kancsal mészáros készült a marha leütésére. Társa kötélben tartotta az állatot. Amikor a mészáros ütni akarta, a másik úgy látta a szeméről, mintha rácélozna. Eleresztette a marhát s az legázolta mindkettőjüket.

Az egész országban ismerik e mondást: Nem úgy verik nálunk a cigányt. Ennek ez a története: A beregszászi bírótól lovat lopott egyszer egy cigány. A bíró kereste a tolvajt, de sokáig nem akadt rá. Egy vásár alkalmával végre megtalálta a tolvajt. Fél kezével megragadta lova kantárját, a másikkal botját kapta meg s verte a tolvajt. A cigány megelégedte az ütleget s megszólalt: »Bíró uram, nem úgy verik ám nálunk a cigányt, hanem két kézzel.« Ha csak az kell — gondolta a bíró, — majd ellátom a bajodat. Azzal két kézre fogta a botot s Isten igazában odavágott a hátára. De csak egyet, mert a szabadon hagyott lovat megsarkantyuzta a ravasz cigány s elvágtatott. Soha többet hírét sem hallotta a bíró.

Igen régi meséből keletkezett ez a mondás: Nincs oly öreg, ki tovább ne kívánna élni. Azt mesélik, hogy egyszer egy szegény ember fát szedegetett az erdőben. Összegyűjtött egy rakást, felvette a vállára s vitte haza, hogy befűtsön. De nehéz volt a fa, alig vánszorgott. Elkéseredve sóhajtott fel: »Bár értem jönne már a halál«. A mese szerint meg is jelent a halál. Azt kérdezte az öregtől: Mit kívánsz? A megrémült aggastyán remegve válaszolta: »Csak azért hivtalak, hogy segíts ezt a kis fát tovább vinni«.

Régi szép népszokásból maradt meg: Rövid, mint a pünkösdi királyság. Ez csak egy napig tartott. Egyes helyeken szokásban volt, hogy pünkösdi első napján egy szép gyermeket csinosan felöltöztettek, versekre betanítottak. Házról-házra járt ez a gyermek a faluban s minden házban ajándékot kapott. Természetesen, előbb el kellett mondania a köszöntő verset. Más vidéken másképp folyt le az ünnep, de a pünkösdi királyság mindenütt egy napig tartott. Ezért maradt fenn az említett mondás olyan esetek jellemzésére, amikor valakinek a jó dolga vagy hivatala hamarosan elmúlik.

A mondai eredetűek közé tartozik: elfogyott a puskapora, mint a nagyidai cigányoknak. A monda szerint ugyanis Nagyida várát

a cigányok vitézül védelmezték a labancok ellen. Az ellenség kénytelen volt visszavonulni. Amikor már távozóban voltak, lekiabáltak a cigányok a labancokhoz: »Egy se maradt volna közületek életben, ha a puska porunk el nem fogy!« Az ellenség — természetesen — visszafordult, megrohanta a várat, elfogta a cigányokat, akik puska por nélkül nem védelmezheték magukat.

A régi időkben voltak vidékek, ahol a lótolvajt a piacon büntetésből falóra ültették. A bűnösnek igen kellemetlen volt ez az állapot. Az emberek meg-megálltak, gunyos megjegyzéseket tettek s a tolvajnak türnie s hallgatnia kellett mindent. Némely vidéken ma is használatos mondás még: megültették vele a falovat. Azt értik rajta, hogy büntetésben volt már része.

A magyar ember szereti a körötte élő, más nyelven beszélő honfitársait. Még a németre se haragszik igazán, hisz úgy szokott megemlékezni róla, hogy német sógor. A tótot meg atyafinak hívja. Mégis van egy tréfásan használt mondás, melyben sokan ellenkezőre, a magyar nép gyűlölködő természetére következtetnek. Ez a mondás: tót nem ember. Rendszeresen egy másik mondással együtt használják: tót nem ember, kása nem étel. Azért említem e mondást, hogy lássuk, nem a gyűlölködés teremtette. A kuruc-labanc időkben keletkezett. Egy kuruc csapat gyanuba vett egy futó embert. A huszárok utána nyargaltak s kiabáltak rá messziről: »Megállj, ember!« A megrémült ember nem állott meg, hanem futás közben ijedtében visszakiáltott: »Nem vagyok én ember, mer én tót vagyok!« Az ijedt embernek e szavait még ma is használják tréfásan.

Még sok, igen érdekes eredetű mondás él a magyar nyelvben. Beszéd közben mindnyájan használjuk őket s nem igen törődünk eredetükkel. Ez az oka, hogy sok mondásnak eredetét senki sem tudja már. De szükség van rájuk, mert változatosabbá, kedvesebbé teszik beszédünket.

[Budapest.]

Adomák.

A stréber.

Egyik tanárnak az volt a szokása, hogy szeretett óra alatt vicceket mondani. Ezt a szokását az osztály stréberei igen jól ismerték s kihasználták, mert szerette, ha viccein kacagnak.

Egyik stréber igen szeretett aludni, de azért kedvébe akart járni a tanárnak! Beült az utolsó padba aludni, de megkérte szomszédjait, hogy ébresszék fel, ha a tanár vicceket mond, mivel ki akarta venni részét a kacagásból. A tanár az óra vége felé felszólította, erre társai felköltik, de abban a hiszemben, hogy viccet mondott a tanár, nagy hahotázással válaszol a kérdésre.

(Egrestő.)

BERETZKY ANDRÁS.

Ebadta hazugja.

Egy francia és egy orosz katona megfogadta, hogy baj esetén segítenek egymáson. Másnap már meg is volt az ütközet és a francia megsebesült. Az orosz karjára vette a sebesültet s elindult a kórház felé. Már csak egy perc kellett volna, hogy célhoz érjen, amikor egy eltévedt golyó leszakította a francia fejét, de ezt nem vette észre az orosz és tovább ment. Szembe jön vele a doktor s kérdi:

— Hová mégy?

— A barátom megsebesült s be szeretném költöztetni.

— Hiszen ennek nincs meg a feje, — mondja a doktor.

— Ejnye, ebadta hazugja, — méltatlankodott az orosz — azt mondta, hogy nincs lába, most meg feje sincs!

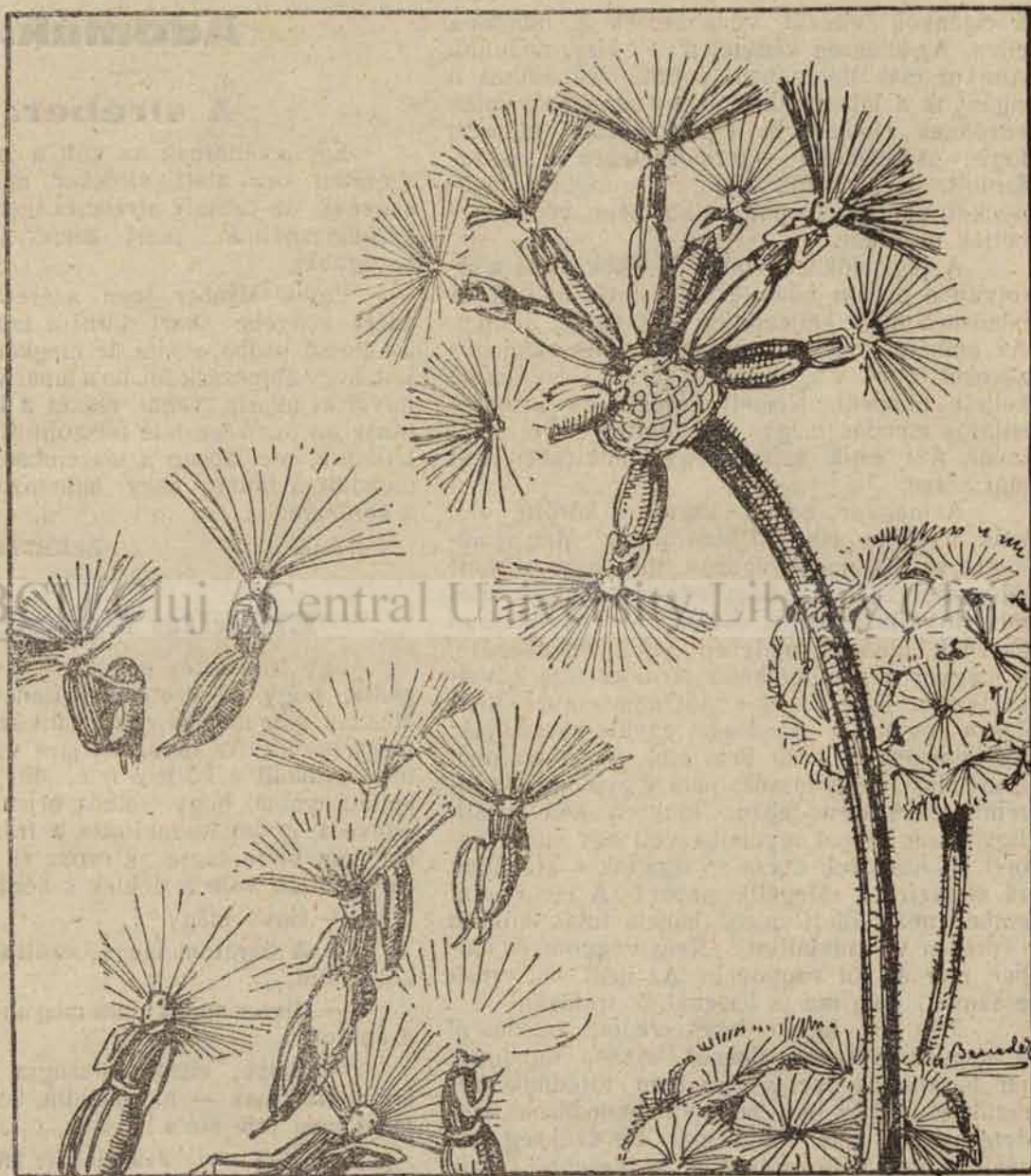
[Kolozvár.]

Franciából: TRAUB LAJOS.

Gyomorrontásnál
legjobb hashajtó a

KOPROL

Jóízű csokoládéból
van. Kapható min-
dengyógyszertárba

Pitypang gyerekek.

Benedek Kala rajza.

Alkonyatán a nyári napnak
Pitypang gyerekek szárnyra kapnak,
Tündérorszáigig meg sem állnak,
S mindahányan tündérré válnak.

Fekete Péter története.

— Irla : BISZTRAY GYULA. —

— Ugy látszik, Báder ur, már ezentul mindennap el kell valakit küldeni maga után, panaszkolta bosszusan az özvegyasszony.

A kéményseprő a tarkóját vakarta s neki-készülődött, hogy szétszedje megint a kemencét. A kormos rációk sinein kihuzta a sütőt, mint valami fiókot, rendezgette a támasztékul alá-
rakott cserepeket, leszedte a csöveket, kampós kalapácsával össze-vissza kopácsolta a sporherdet, a padlóra egy csomó hamut hullatott és az egész konyhát megtöltötte korommal. A felvert korom, mint könnyű fekete fátyol, mindent bevont, asztalt, edényeket, szitákat, lapítókat . . .

— Na, most olyan tiszta, hogy jobb se kell, dörmögte elégedetten a füstfaragó mester s mint aki dolgát jól végezte, drótseprőit, kalapácsát vállára vetve távozott.

Özvegy Biró Józsefné majd egy órahosszat takarított a mester piszkos munkája után, akkor begyújtott, de alighogy tüzet fogott a forgács, sűrű, nehéz füst szivárgott elé a kályha hasadékaiban és maró, csipős szagával csakhamar betöltötte a konyha levegőjét. A kitünő száraz fa nem akart égni és szegény Biróné Irénkével, a leányával, alig tudott meglenni fél kettőre az ebéddel, a kosztosait, három megyei hivatalnokot és a postáskisasszonyt, így is megvárakoztatta egy jó negyedórával a tálalásig.

— Higyjék el, kérem, az életemet eszi meg ez a hitvány kályha mentegetődzött kosztosai előtt. A házigazdának hiába szóltam, hogy állíttasson ujat, ez a gyalázatos Báder meg mindig részeg, aztán nem is igen érti a mesteriségét, nem tudja megreperálni, a másik kéményseprőt pedig a világért el nem hívnam, mióta két ezüstkanalamat ellopta a gazember. Különben is az se jobb ennél.

Igy hát délután ismét elszalasztotta a szomszéd mosóné fiát, Ferkót, a kéményseprőhöz és másnap — csudák csudája! — már reggel hét órakor beállított az öreg Báder. Valami igen különös szokatlannak kellett ma történni, hogy a részeges mester ilyen korakelésre szánta el magát. És valóban! A mester mellett cingár kis legényke csoszogott rongyos pacsniban, vállára három drótseprő is vetve, kezébe kefék, kalapácsok, meg egyéb szakmájába vágó holmi.

— Még az inasomat is elhoziam, instálom,

ma nagy takarítást rendezek, hogy már egyszer szuperáljon a kályha, mint a parancsolat . . . Na, hallod, láss hozzá, szedd szét a lapokat, mordult rá a szótlanul bámésködő csenevész emberkére. Azután folytatta: Ne tesszen azt hinni, nagysága kérem, hogy mindig a kéményseprő a hibás, ha a sporherd rossz. Nem, kérem. Ma mindenből a legrosszabbat csinálják, hja, ma ilyen világot élünk . . .

Mialatt Báder mester hölcselkedett, a vékonykötésű inas szaporán sürgött a lomhatestű kályha körül, szétszedte a csöveket, össze is illesztette őket, egy-két kalapácsütéssel egybe-passzintva a könyökcsöveket a többivel, felszaladt a padlásra, kikotorta a kéményt, pléhet vágott, forrasztott, egy óra alatt kész volt a munka. Az öreg bosszusan dörmögött:

— Mit okoskodtál, taknyos, azt hiszed, jó lesz az ugy? — és hozzá akart fogni, hogy egyéni színezettel ruházza fel a gyermek kályhas művészetét. Biróné azonban addig-addig erőszakoskodott, míg az öreg belenyugodott tekintélyének ily nagy mértékű megcsorbításába, de rászólt az inasára, hogy: Nosza, gyujts is be szaporán, hadd lám, ég-e?

A gyermek lekucorodott a kályha elé, papirgaluskákat gyurt, forgácsot rakott, fát helyezett a máglyára megsercintette a gyufát, alágyujtott — és ime, frissen csapott fel a láng, hangosan pattogott a tűz, vidáman, éhesen viháncoltak a tűznyelvek az otthonos kis barlangban . . . Mint valami hihetetlen csudára, úgy meredt az asszony a tűzre, nagy örömeiben Irénkét is kihívta a konyhába, úgy gyönyörködtek a füstöt nem pöfékelő, nem siró, el nem laposodó, igazi, hamisítatlan, régen élvezett konyhai kályha-tűzre . . .

Másnap reggel a szokás hatalmánál fogva, hivatlanul is beállított Báder mester, hogy megtudakolja: ér-e valamit annak a kölyöknek a munkája? Az özvegy alig tudott betelni az elragadtatástól és megelegedését azzal a határozott kívánsággal fejezte be, hogy ezután a mester kizárólag csak a gyermeket küldje hozzá kéményt seperni. Az öreg igyekezett fölemelt mutatoujjával s egynehány „na, na”-féle morgással tiltakozást fejezni ki kiváló képességei ilyenfoku mellőzése láttán, de amikor két pohár

szilvórium került eléje a konyhaasztalra, lelki egyensulya egyszeribe helyre állt s a mindig bepityizált ember buta vigyorgásával tántorgott ki a házból.

Alig telik a nap, a következő reggel bátoritan csoszogással, rongyos papucsában beállított az inaska. Az özvegy Irénnel nagyban sürgölődött a tűzhely körül, amikor jött a gyermek. Esetlen csukta be maga mögött az ajtót, lekapta fejről a karimátlan, rongyos kalapját, megállott, a kemence felé hajolt, ránézet, azután csillogó szemekkel ennyit mondott az asszonynak:

— Jól ég.

— Ég, fiam, jól megcsináltad, ügyes gyermek vagy, szívesen elismeréssel az asszony és ezek a szavak, mint meleg anyai cirógatások, édesen cirógatták körül a gyermek lelkét.

Bágyadian mosolygott a gyermek. Fejletlen, szigorú test, ványadt, korán érett arc, a fej szögletes hegybefutó. Csücsösfejűnek csúfolták miatta.

— Ni a neved? — kérdezte az asszony.

— Fekete Péter.

— Hová való vagy?

— Kolozsvári.

— Hogy kerültél ide?

— A majsztram vett ki az árvaházból.

Az özvegy csak hallgatta a gyermek valomását, ami úgy bugyborékol a szívéből, mint a sokáig visszafojtott forrásvíz. Fekete Péter talált gyermek volt. Mint egy kicsi barna vackort, úgy felejtette őt valaki az utcán, mig nem bekerült az intézetbe a többi lelenc közé, akiket egy percre sem bizsergett keresztül az anyai melegsége. Fekete volt a bőre, mint egy cigánypurdénak, hát elnevezték Feketének. Péter-Pál napján találták, hát Péternek keresztelték. Így aztán, ha senkitől nem is örökölt, kapott nevet Fekete Péter. Otthon helyett intézetet juttatott neki az Élet, táplálék helyett zupán nőit fel, szerető simogatások helyett jó kemény pofonok irányították a nevelését. Ahogy gyermekiségéből felserdült, elhelyezéséről kellett gondoskodni. Báder Ferenc mester messze földön híres volt részegségéről, senki fia nála inasságot nem állott, épen kapóra jött neki a gyermek. Így került a részeges kéményseprőhöz árva Fekete Péter.

— Világra Twist Olivér története*) —

* Dickens, a világhíres angol író egyik regényének egy Twist Olivér nevű gyermek a hőse. Ezt a regényt előbb dolgozták át a magyar ifjuság számára.

kiáltott fel meglepődötten Irénke. Csak a nevet kell felcserélni, a mese szakasztott ugyanaz. Ott gamfieldnek hívták a kéményseprőt, itt Báder Ferencnek. Az egyik tizenkilenc, a másik egy híján husz.

Özvegy Biró Józsefné a szerető szív ösztönös melegével vette pártfogásába a szerencsétlen gyermeket és anyas szeretete gazdag fényével fordult feléje. Illatos jó kávét töltött hirtelen egy nagy virággirlandos csuporba, jó darab kenyeret szelt a kávé mellé és szemében a szájalom könnyeivel örült a kiéhezett gyermek mohó étvágyának . . .

Ettől kezdve a kis Twist Olivér — így nevezték most már Fekete Pétert — gyakran felkereste a jó nagyságát, aki mindannyiszor bő adakozással szerzett a gyermeknek öröms perceket, nyájas, szíves szóval egy-két kis fényt, szirmot hullatva az elhagyott árva lelkére . . .

Ahogy megjött a tél és harapós hideg szelek véresre márták a gyermek kormos két kezét, gyakran betért a kis Twist Olivér az özvegyhez felmelegedni. Ilyenkor egy-egy kacagó piros almát dugott az özvegy a gyermek zsebébe és ő a lelkében a Jóság himnuszával fűtyörészve ment tovább kémény-kotorni, kályhát pucolni . . .

Ujév délutánján köteggel a hóna alatt állított be a kis Twist Olivér. A csomag fényes szinnyomásu, kifecamodott kezű-lábu alakokkal zsufolásig telenyomott fali naptárokból állott, amelyeken egy kimosakodott kirakat kéményseprő mosolygott középütt. Felette a jókívánó köszöntés: Jöjjön boldog új esztendő! Ezt kívánja: Báder Ferenc kéményseprő!

Az ujévi szerencsekívánatot Fekete Péter szóval is elismételte, zavartan lorgatva fesett, szakadozó sapkáját. Báder mester írásbeli köszöntőjét egy koronára, Fekete Péter zavart, esellen, de melegen elrebegett jókívánatát pedig egy forintra taksálta az özvegy. A gyermek boldog örömmel dugta egyik zsebébe a forintot, másikba a koronát, csillogó szemmel ujságot el, hogy eddig még minden háznai a mesternek kijáró ujévi ajándék mellett neki külön adtak borraivalót és ő azt külön zsebében gyűjti . . . És vigan megzörgette foltos zubbonya zsebet, melynek szürke vászna kifityegett a feslett bélés alól.

Annál keservesebb volt másnap a gyer-

mek ábrázata. Könnyes szemmel mesélte el, hogy a mester elvette az ő pénzét is az utolsó krajcárig, azonfelül még jól el is verte a nadrágszíjjal, amiért olyan tolvaj gazember, hogy meg akarja lopni tulajdon gazdáját s még hazudik is ráadásul.

Twist Olivér okult a tapasztalatakon. A következő újévkor, amikor a felköszöntő lapokat kihordani újra körutjára indult, özvegy Birónéhoz tért be utoljára.

— Azt hittem már, hogy el sem jössz hozzánk, fogadta az özvegy és a szemrehányó hang mögül nagy-nagy szeretet nevetett a legénykére. Twist Olivér taktikával élt. Bal kabátzsebébe nyult, onnan vagy két-három marék csörgő-zörgő érc és papírpénzt huzott elő, az asztalra tette és félősen, mint aki most nagy dologra készül, kérte:

— Nagysága kérem, tessék nekem eltenni ezt a pénzt . . .

Az asszony a fiura nézett komolyan, aztán csak ennyit kérdezett:

— Milyen pénz ez, gyermek?

— Az én pénzem!

— Mind a tied?

— Igen. Minden háznál kétszer nyomtak pénzt a kezembe. Éppen mint a tavaly. Először azt mondták: Ez a gazdádé, azután azt, hogy: Ezt tedd el fiam, magadnak. Ez az én pénzem! A gazdámé itt van mind egy szálig. És a másik zsebére ütött.

Az asszony most már csak ennyit mondott: Jól van, fiam. A pénzedet bármikor megkapod nálam. Megolvasta, kikerekítette, úgy tette el egy skatulyába, ráírva piros plajbásszal: Twist Olivér vagyona.

A vagyon pedig a gyermek inaskodása alatt egy pár száz koronára gyűlt fel. Igaz ugyan, hogy a mester nem volt megelégedve az újévi gyűjtéssel s dühödt mérgében elagya-bugyálta inasát minden újév estéjén, de most már ezt könnyű szívvel tűrte a gyermek: fő, hogy a vagyonát biztonságban tudta. A verés . . . az ugyanis kijárt neki uton-utfélen. Hozzászokott a pofonokhoz és az ütlegekhez, mint a kutya a korbáczhoz. Sokáig úgy se tartott. Eljött végre a várva-várt idő, keserves inasévei leteltek. Egy este sugárzó arccal sietett az özvegyasszonyhoz. Otthonosan kopogtatott be a szoba ajtaján, köszönt, aztán szó nélkül egy

kicsi kékfedelű könyvecskét tett az asztalra. A munkakönyvét. Fekete Péter felszabadult. Fekete Péter kéményseprő legény lett. Fekete Pétert nem lehetett szó nélkül felpofozni. Ő most »valaki«, akit meg kell becsülni, akinek a szorgalma és az igyekezete megnyitja az élet virágosabb kertjeit is, most már neki is lehet vágya, célja, lesz neki is miért törekedni, otthonért, függetlenségért.

Most már csak egy van hátra a boldogsághoz: mester lenni.

Özvegy Biróné és Irénke az együttérzők, együttörülők mosolyával gratuláltak a fiunak. Twist Olivér elfogulva, szorongva rebegte:

— Bucsuzni jöttem.

— Hát elmég, fiam?

— Elmegyek. A majster ugyan nem akart engedni, de én eljöttem. Ezt az egy éjszakát sem tudnám már nála tölteni. Aszondta, hová megyek, hiszen egy árva fityingem sincs, mondtam, hogy ne törődjek velem, az az én bajom . . .

— És hová még hát?

— Kolozsvárra.

Az asszony felállott, elővette a dobozt (rendesen jegyezte minden újévkor a bevételt) és átadta a fiunak a vagyonát. Azután gondosan elrakott, régi ruhák között kezdett kutatni, kikeresett egy sötét férfiöltönyt, azt átnyujtotta Twist Olivérnek:

— Nesze, fiam, úgy hiszem, jó lesz neked is, az uramé volt, az Isten nyugtassa szegényt . . . Öltözz fel ebbe, hogy ne kerülj így a városba, hiszen csupa rongy a ruhád . . . Kiment a kamarába, kis idő múlva csomaggal tért vissza: Ezt meg vidd magaddal az utra, hogy legyen egy kis elemőzsiád. Mikor indulsz?

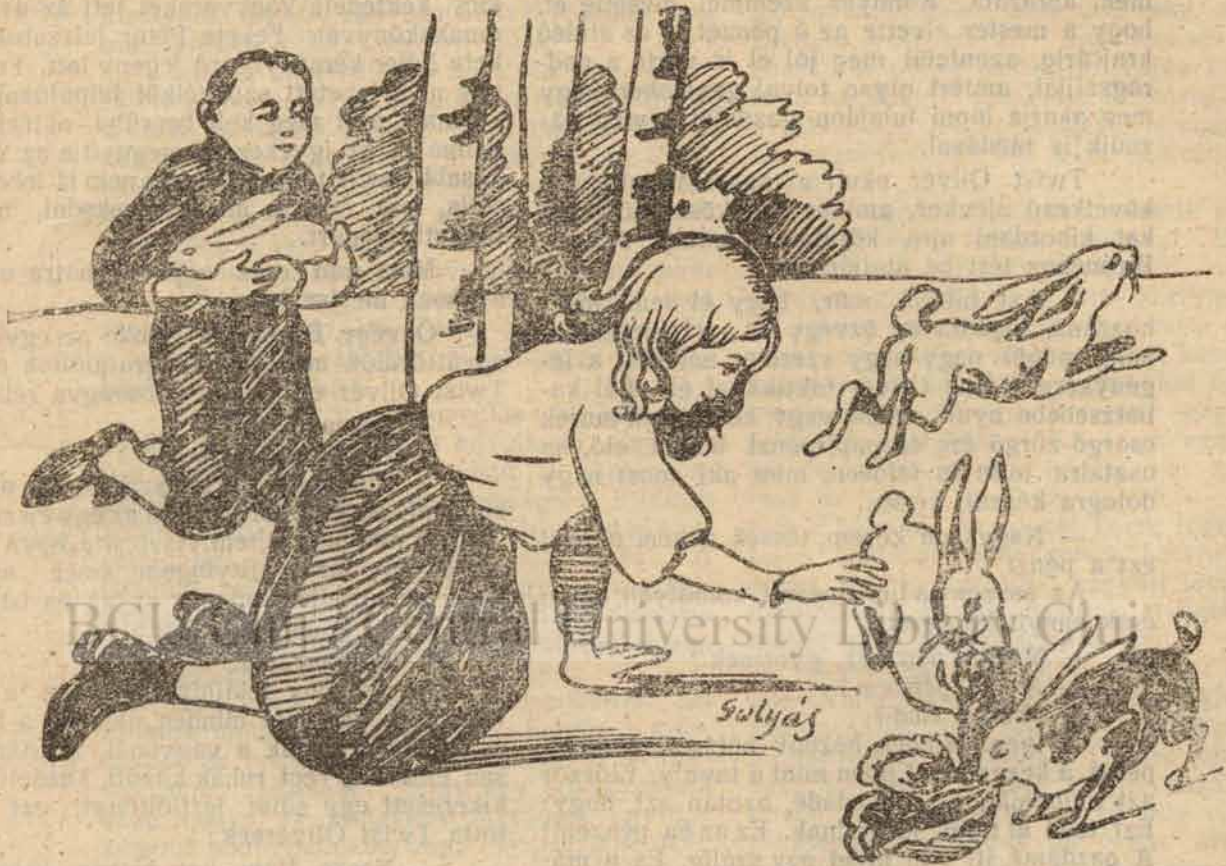
— Most mindjárt az esti vonattal . . .

— Az ég áldjon meg, fiam, bucsuzott az asszony és a keze, mint egy fehér galamb, a gyerek vállára szállt.

Twist Olivér egy gömbölyű könnyecseppet mázolt szét vánnyadt arcán, az áldott anyás kéz fölé hullott, Irénkének is kezet csókolt, úgy támolgott ki az ajtón és amikor a kaput betette maga mögött, még az utcán is egyre azt rebegte:

— Köszönöm . . . Köszönöm . . . Köszönöm . . .

(Budapest.)

Jucika nyuszikái.

Hej, nyuszikák, nyuszikák, — Szeressétek Jucikát,
Ő traktál meg ebédrel, — Friss káposztalevéllel.

A pulykamérgű szabó.

— Apró unokáinak mesélt: ELEK NAGYAPÓ. —

Volt egyszer egy szabó, egy pulykamérgű cingár szabó s annak felesége. Amilyen mérges, házsártos, veszekedős volt a szabó, olyan szelid, alázatos volt az asszony. Hát, türte szegény asszony, amig türhette a verést, de egyszer csak elfogyott a „tűröm-fa”, elszakadt a türelemföndl s panaszra ment a bíróhoz. Hiszen, azért bíró a bíró, akár mit mond a rigó, hogy így huncfut, ugy hunc-

fut, — hát, igen, azért bíró a bíró, hogy igazságot tegyen, a faluban csend, rend legyen. Tett is hát igazságot, dutyiba záratta a mérges uraságot, hét nap s hét éjjel kenyéren s vizen tartotta, hogy a szeme zöldet-veresét látott az ebadfa pulykamérgű cingár szabójának.

— Hallod-e, te pulykamérgű cingár szabó, mondotta a bíró, amikor a dutyiból kieresztette, —

mehetsz Isten hírével, de előbb megfogadod, feleséged békén hagyod, sem nem szírod, sem nem vered. Jót, rosszat megosztasz vele, add a szavad s ajáid magad!

— Meg, meg, meg, megfogadom, mekegett a pulykamérgű, cingár szabó, adom a szavam, ajánlom magamat.

Hazament a pulykamérgű cingár szabó s mintha kicserélték volna, olyan kedves, olyan nyájas lett a pulykamérgű, veszekedős, verekedős cingár kis szabó, hogy az. — hiszitek, nem hiszitek. — ki sem mondható. Az ám, de csak egy hétfig tartott az ő nyájassága, kedvessége, megin zsem-belt, házsártoskodott s az ebadta közben fürte a fejét, hogy verje meg a szegény asszonyt, de ugy ám, hogy verje is, ne is verje. Addig-addig okoskodott, egyszer aztán észbe kapott, koppintott a homlokára, se szó, se beszéd, belemarkolt a hajába szegény asszonykának, húzta, ráncigálta, tépte meg cibálta. Bezzeg, hogy a szegény asszony soká ezt nem állta, kiszaladott az udvarra, futott, futott jobbra, balra, pulykamérgű cingár szabó mindenüft nyomába a rőföt, az ollót dobálta utána s hogyha eltalálta, nagyokat kacagott, ha el nem találta, szörnyen bosszankodott.

Igy egy hétfig, így kettőig, így háromig, amíg a szomszédok megunták a zenebonát, mentek a bíróhoz: tegyen igazságot, ne tőrje e cudarságot. S mert a bíró, akármit mond a rigó, hogy így huncfut, hogy úgy huncfut, — vala igazságos, pulykamérgű, verekedős, veszekedős, cingár szabót hívatta magához.

— No, ebadta, verekedős, veszekedős, pulykamérgű cingár szabó, förmedt rá a bíró, hát te megint verekedel? Emlékszel-e, mit fogadtál s arra még kezét is adtál, nem veszekszel, nem verekszel, jót, rosszat megosztasz véle s több eféle?

— Meg, meg, meg, meg, megfogadtam, mekegett a pulykamérgű cingár szabó s amit fogadtam, meg is tartottam. Egyszer is őt meg nem vertem, csak a haját fésülgettem.

— Igazán?

— Igazán. Ő azonban elszaladott, hoppon hagyott. Mit tehettem? Utána eredtem, visszacsalogattam s merthogy szavam nem hallotta, az ollót utána dobtam. Mit fogadtam, megtartottam: jót és rosszat megosztottam. Ollóval, ha eltaláltam, — nekem volt jó s neki rossz. hogyha pedig elhibáztam, neki volt jó s nekem rossz.

— Ej, ebadta, cudar fattya, pulykamérgű, verekedős-veszekedős cingár szabó, ripakodott rá a

bíró, ahol ni a dutyiajtó — s másodizben kiró rája két hetet, tiszta vizet s kenyeret.

Ha a bíró a két hetet, tiszta vizet s a kenyeret ki nem rója, az én mesém tovább folya. Ugy bizony! [Kisbaczon.]

Kiadóbácsi postája belföldi előfizetőihez.

Fekete László, Remete. A kért számokat már nem pótolhatjuk, mert teljesen elfogytak. Ajánljuk, ha valamelyik számot nem kapnád meg, fordulj hozzánk azonnal reklamációddal. — *Hutás Zoltán, Mária-Radna.* A múlt évi számokat már nem pótolhatjuk, mert elfogytak. Ajánljuk máskor idejében reklamáld meg a hiányzó számokat. — *Révai Bandi, Dicsőszentmárton.* Neked is azt üzenjük, amit Hutás Zoltánnak. A f. 24. és 30. számot pótoljuk. — *Weinberger Gábor.* Többször értesítettél, hogy a 26. számot nem kaptad meg, de mindig elfelejtetted közölni lakóhelyedet és így nem is tudtuk elküldeni. Míhelyt közöld, azonnal pótoljuk. — *Mózes Manci, Sepsiszentgyörgy.* *Bürger Ferenc, Marosvásárhely.* *Nagy Lajos, Marosvásárhely.* Közöljék melyik számot nem kapták meg. — *Jerzsák Izabella, Bihar.* Előfizetési díja aug. 31-én jár le. — *Páska Judit, Hida.* Előfizetési díja jul. 31-ig van kiegyenlítve. — *Lázár Róbert?* A múlt évi számokat már nem pótolhatjuk, mert elfogytak. — *Csaszlava Imre, Vulcan.* A múlt évi számokat már nem tudjuk pótolni. A f. éviakat pótoljuk.

Kiadóbácsi postája külföldi előfizetőihez.

Gögössy Ernő és István, Nitra. A kért számokat pótoljuk. Előfizetési díjakok 1926. márc. 1-ig ki van egyenlítve. — *Galántáról* olvashatatlan aláírással levelezőlapot kaptunk valakitől, melyben kéri, hogy a Cimborát részére, Szirákra, Magyarországra küldjük, mert oda költözik. Mivel Galántán több előfizetők is van, nem tudhatjuk, hogy ki írta a lapot, épen ezért kérjük, hogy közölje megegyezzen a nevét olvashatóan, mert addig nem tudjuk a Cimborát részére Szirákra megindítani. — *Gögössy Ernő és István, Nitra.* Előfizetési díja a beküldött 80 ck.-val 1926. március 1-ig ki van egyenlítve. — *Kiszák Imike, Galánta.* Előfizetési díja az átutalt 30 ck.-val f. év dec. 31-ig ki van egyenlítve.

Elek nagyapó üzeni.

Beretzky András Egrestő. Nem emlékszem, mi mi volt a csodálatos visszhang, adoma, vagy elbeszélés? Közöld velem. — Paál Kálmán Székélybethlenfalva. Irtam a kiadóbacsinak, hogy küldje meg neked a kisorsolt könyvet. — Ausch testvérek Kolozsvár. A mostani rejtvényetek jó, de tulságosan megkönnyítitek a megfejtők dolgát, amikor odairjátok, hogy a hiányzó betűk a szerzők nevét adják. Én magam sem közlök a magam nevével kapcsolatos rejtvényt, ti is hát olyan rejtvényt eszeljétek ki, amelynek nem a ti nevetek a megfejtése. Az adomátok sorra kerül. — Tótá Samuka Torda. Gyermeki szívednek legnagyobb szeretetével és lizsleletével értesítesz, hogy jól és egészséggel álltad a szünidő. Ennek igen örvendek s remélem, majd Marosvásárhelyről is irsz nagyapónak. Valóságos öröm lesz nekem, ha figyelemmel kísérhelem a fejlődésedet, mostantól, vagyis első elemista korodtól fölfele. — Klein Mícike Tasnád. Édes anyád addig nem fizetett elő az újságra, amíg azt meg nem érdemelted. Igen örvendek, hogy megérdemelted s hiszem, hogy meg fogod érdemelni ezután is. A helyesírásod nem a legjobb, de meg van a magyarázata, ha csak a nyári vakáción gyakorlod magadat a magyar írásban. Hát csak írj minél gyakrabban a nyáron s majd meglátod, javulni fog a helyesírásod. — Igyártó Zoltán és Magdolna Sepsiszentgyörgy. Csak egy jó futamodás Sepsiszentgyörgyhöz Kisbaczon, ne küldjétek hát leveleteket Szatmárra, mert onnan ugy is ide küldik hozzám, így aztán igen hosszú utat tesz meg a leveletek. — Lengyel Tuci Erzsébetváros. Minthogy leveledet Szatmárról továbbították hozzám, ebből azt következtetem, hogy a leveledben jelzett 180 leut is Szatmárra küldted. A rejtvényeket jól fejtetted meg. — Melmbold Editke Fizes. A kiadóhivatal pótolta a 17. 18. 23. számot. — Stern Endre Szilágysomlyó. A sakkrejtvényed sorra kerül. — Benedek József, Sándor és Dezső Kistorony. Nem megyek sehová üdülni, mert jobb üdülni helyet aligha találnék az én kerlelemnél. Ha Nagyajtán nyaralok, onnét könnyen eljöhettek hozzám. Szeretettel várlak. — Timá Endre és Ilonka Zilah. Ha nekem ilyen szép írásom volna, nem elégedném meg a rejtvényfejtéssel, levelet is írnék nagyapónak. — Takó Vanda és Iduka Barót. Mióta van közelebb Szatmár Baróthoz, mint Kisbaczonhoz? — Lécfalvi Szacsyay Zsiga Ördögkeresztúr. Rejtvényed sorra kerül. — Schenk Tusika Brassó. Bizony, rég nem írtál, ideje, hogy életjelt adtál magadról. Remélem, hogy Olasztelekről átrándultok majd. — Mándy Györgyi. Három levelezőlapon küldted be a megfejtéseket, de egyikén sem volt rajta, hogy hol kell. Pótolod ezt következő leveledben. — Oláh Erzsike Temesvár. Rejt-

vényed sorra kerül. — Gléza Irénke Erzsébetváros. Te is szeretnél egy előfizetőt szerezni, de olyan kicsi a város, hogy nem találsz. Azt hiszem, kicsi városban is lehet találni előfizetőt, aminthogy van is több előfizetője a Cimborának Erzsébetvárosban, hogyne volna, amikor még kis falukban is van nem egy, de több előfizetője a Cimborának. Kovách Piroska Nagyenyed. Annak az öröme, hogy könyvet nyertél s meg is kaptad, olyan táncot jártál, hogy a konyhában ahány csirke volt, annyi felé szaladt. Hát ha még olvastad Szondy György bájos regényét, a „Börmét”, akkor fogsz még csak igazán táncolni. Nemcsak veled, de igen sok unokámmal megesett az, hogy pótvizsgát kell tenni a földrajzból, amin nem is csodálkozom, ha ebben az évben jártál először román iskolába. Majd leközölsz te szorgalommal a kezdet nehézségeit s nem lesz többet pótvizsgád. — Patany Pali Buzásbocsárd. Őcsike levelének a helyreigazítását már leközöltem. — Galgon Herbert Temesvár. A Napoleon hatalma megfejtésű rejtvény régi kedves ismerős, ujal eszelj ki. — Szabó Olga Naszód. Ha nem csalódom, most találkozom először a neveddel. Levelet várok tőled. Kun György Uzon. Dicséretet érdemelsz buzgalkodásodért. A Bartha Györgyike címére szóló megrendelőlapot továbbítottam a kiadóhivatalnak, a Pünkösdi Piroskáé, úgy látszik, egyenesen Szatmárra küldted, mert azt nem találtam a leveledben. — Léhner Edith Kolozsvár. Rejtvényeidből válogatok. — Nemes Lili és Ili Sepsiszentgyörgy. Azt írod, hogy mind megbuktatok a románból. Ez bizony szomorú dolog, mert megrontja a vakációtokat, de remélem, a jövő nyaratokat gondtalanul fogjátok tölteni. A rejtvényetek sorra kerül. — Nits Károly Szamosujvár. Ha nem csalódom, új unoka vagy. Levelet várok tőled. — Kolozsváry Bandi Bánffyhunad. Az adomád sorra kerül, a rejtvényed ismerős. Számon tartom az ígéretedet. — Windhaul Margit Kolozsvár. Az adomák közül keltő jön. — Kovács Mária Székelykeresztúr. Elég jó volt az értesítőd s nagyon szereted a Cimborát. Szívemből kívánom, hogy az értesítőd is nagyon jó legyen. — Tóth Pista Szatmár. Art írod, hogy már három hete nem kaptál Cimborát s hogy a jul. 5., 12. és 19-iki számok maradtak el. Irod pedig jul. 18-án, hogy a 19. szám is elmaradt. Ha nem kaptad ezeket a számokat ott helyben, ennek valami különös okának kell lennie. Legjobb volna, ha szépen beszélálnál a kiadóhivatalba. — Fekete Klári Temesvár. Apukáddal együtt sokat foglalkoztok esténként rejtvénymegfejtéssel s így messziről is látom, hogy milyen kellemesen telnek az estéitek. Az első rejtvény sorra kerül — Váró Éva Székelyudvarhely. A 100 leut továbbítottam a kiadóhivatalnak. Gazsy János Losonc. Szívesen látlak unokáim seregében, s érdeklődéssel várom olaszországi utadról a beszámoló

Horváth Sári Vulkán. Most már nemcsak szép a Cimbora, de amint már tapasztalhattad is, pontosan is jelenik meg s ha a posta is pontos lesz, idejében megkapjátok. Annak igazán örülhetsz, hogy Szondy György, a „Börme” írója, mackó történetet írt nektek, mert nemcsak sokat fogtok nevetni, hanem sokat is tanultok belőle. A rajzpályázatra készülő rajzokat nem kell kifesteni és akármit rajzolhatsz. Rejtvényeidből válogatok, az adoma pedig sorra kerül. — **Boross Izabella és Gyula Nagyszében.** Ha nektek nagy örömet szerzett az üzenetem, ti is nagy örömet szereztek nekem a névnapi köszöntővel, meg a rózsával s veletek egy társaságban Incze Klárka unokatestvéretek is, aki violával kedveskedett. Mondanom se kell, hogy nemcsak a ti leveleiteket, hanem a Klárkáiét is szeretettel várom. A rajzokat nem szükséges festeni. A 26. számot pótolja a kiadóbácsi. — **Simon Imre.** A rejtvényeket jól fejtetted meg, ellenben a leveled hiányos, mert nincs meg benne hol és mikor kelt. Ez pedig a levélírásnak fontos kelléke. — **Szilágyi Misu.** A te levelednek is ugyanaz a hiánya, mint a Simon Imre leveleinek. Azt teljesen rád bízom, hogy jól rajzolj, mert én hiába adnék neked föl témát, minthogy nem tudom, mennyire haladtál a rajzolásban. Az írásoddal meg vagyok elégedve, korodhoz képest elég jól írsz s ha gyakran és mindég gondosan írsz levelet nekem, meg is fog szépülni az írásod. — **Vasas Béla Nagyvárad.** A kiadóbácsit pótolja a 15. számot. **Deák János Kolozsvár.** Most írod az első levelet hozzám és mindjárt sok mindent szeretnél megírni. Elsősorban is arról számolsz be, hogy az osztályotokban a harmadik tanuló vagy s jutalmul dicséretet és egy szép imakönyvet kaptál a záróünnepélyen, mert a Jókai ünnepen a hal és a liz éves Jókai szerepét sikerülten játszottad. Igen szép tőled, hogy el is küldötted mind a két szerepedből a fényképedet s gazdagítottad az én arckép albumomat. Leveleddel meg vagyok elégedve, egy hibát azonban találtam benne, nevezetesen: Jókai nem írta y-nal a nevével. — **Ungár Sárka Szinerváralja.** Sakkrejtvényed sorra kerül. Szeretném azonban, ha levelet is írnál. — **Schiller Józsi Kovászna.** Bár fájt a szemed és sok órát mulasztottál emiatt, a vizsgádat mégis tizes eredménnyel tetted le, ugy a román, mint a magyar tantárgyakból. A vizsgán és a záróünnepélyen szavallál egy szép hosszú magyar verset, amelynek a fujdosó levante a címe s amely annyira tetszett, hogy sokan még sirtak is. Nem tudod, hogy ki írta ezt a szép verset? Hál, bizony ezt én magam sem tudom, de talán ráismernék, ha legalább egy versszakot közölnél velem. Azt természetesnek találom, hogy apukád gimnáziumba ad, mert, ha tovább is úgy fejlődik a tehetséged, mint ahogy fejlődött azóta, mióta én téged ismerlek, igazán kár volna, ha nem végeznéd a középiskolát és

az egyetemet. — **Lovász Jolánka Óradna.** Helyesen fejtetted meg a rejtvényeket, de fölöslegesnek találom, hogy ajánlott levélben küldjed, mert néhány rejtvénynek a megfejtése levelezőlapra is ráfér. Megelégszem jövőre egyszerű levéllel is s azt a pénzt, amit ajánlásra költtenél, szépen gyűjtsd össze. — **Jakab József Kolozsvár.** A kiadóbácsit közölte velem, hogy a Silberstein barátod részére megrendelt Cimbora-t megindította az ő címére, én pedig megdicsérlek téged a buzgólkodásért. — **Reich Miklós Temesvár.** Azért nem írtál eddig, mert lusta voltál s most a lustaságodért és a csunya írásodért bocsánatot kérsz tőlem. Szívesen megbocsátok, mert látom leveledből, hogy őszinte fiu vagy s hiszem, hogy ezután szorgalmasan írsz nekem; nemcsak szorgalmasan, de gondosan is. Majd megírod, a csunya írásból, igazi szép írás lesz. Ha mind a két nagyapád meghalt s most én vagyok neked az egyetlen nagyapád, elvárom tőled, hogy sok örömet szeresz nemcsak szüleidnek, de nekem is. **Tatárjárás c. versed** figyelemreméltó szárnypróbálgatás. — **Peltzer Márta Székelyudvarhely.** Ha örömet szerzett az üzenetem, ebben az örömben gyakran részesülhetsz, csak gyakran kell írnod nagyapónak. — **Pataky Pál Buzásbocárd.** Bizony sajnálhatod szegény Dundi bátyádat, aki nem tud belenyugodni édesanyjátok halálába. Nem is könnyű dolog ez, mert aki édesanyját elveszítette, az a legnagyobb veszítette ezen a világon. Az abrudbányai kirándulásról várom a beszámolódat. A rejtvényeidből válogatok. — **Leitner Vera Déva.** Kerek ezer esztendeje, hogy nem írtál s már-már azt hittem, hogy hűtlen lett hozzám egyik legkedvesebb unokám. — **Papp óras gyermekei Secueni.** Régi vágyatok teljesült: unokáim lettek s engedelmel kértek, hogy nagyapónak szólíthassatok. Nem is tudom, hogyan szólíthatátok másképp, annyira megszoktam, hogy minden gyermek, aki a Cimbora-t vagy valamelyik könyvemét olvassa, nagyapónak szólítson. Valóban, oly szépen, oly nagy szeretettel mutalkoztok be, hogy erre csak szeretet lehet a válaszom. A hosszabb levelet elvárom s egyben közölnétek velem Secueni magyar nevét is. — **Zsigmond Sárka Cainti.** Mindenekelőtt örvendek, hogy édesanyád betegsége nem volt súlyos s ha gyenge is még, már helyre állt az egészsége. Azon már igazán nem tudok segíteni s nem is kívánod a segítségemet, hogy az újságot pontosan kapjad, bár kaphatnád pontosan Moldovában is, mert innét idejében indul. Azt nem csudálom, hogy szeretsz kirándulni s amennyire lehet, használd is fel a nyári napokat, mert a kirándulás edzi a testedet s egyben sok szép vidéket is láthatsz, itt-ott tapasztalhatsz is egymás jó dolgát, amit otthon nem tapasztalhatsz. A rejtvényed sorra kerül. — **Szücs Ilonka Diósd.** Rejtvényeidből válogatok. Szívesen fogadom rajzaidat is, sőt közlöm is, ha közlésre alkalmasak.

FEJTŐRŐ.

A sorsolásban való részvételeire egy rejtvény megfejtése is jogosít!

A rejtvény megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorát egyszerre, a megfejtést követő hónap végén közlöm!

A megfejtések beküldésének határideje a hónap 10-ik napja.

Pótlórejtvény.

— Beküldte: GYÓRGY MAGDUS. —

— ános — rén
— ra — olnár
— ép — ra
— lma — ózsa

Megfejtése egy nagy író neve.

Pontrejtvény.

— Beküldte: RÖDER SÁNDOR. —

L. s. a. j. r. t. v. b. é. sz

Ha minden pont helyére egy betűt írunk, egy közmondást kapunk.

Névrejtvény.

— Beküldték: GUTH ARNOLD és VIKTOR. —

Rózsai = telen

Versesrejtvény.

— Beküldte: AUFFENBERG NORBERT. —

Juniusban ül a fán,
Piros ruha derekán,
Szíve kemény, mint a kő,
Édes ennivaló ő.

ELKÉPZELNI SE LEHET szebb, jobb és olcsóbb könyveket a Hoffmann Ferenc ifjúsági regényeinél. A MINERVA Irodalmi és Nyomdai Műintézet Rt.-nál (Cluj-Kolozsvár, Str. Regina Maria 1.) ezekből a következők kaphatók darabonként 45 leierért:

1. Küzdelmek.	5. A jószág diadala.
2. A tél birodalmában.	6. Frigyes és D. ci.
3. Viszontagságok a tengeren	7. Ehrlich Jakab.
4. A tallmán.	8. Nehéz idők.

Posta útfán is megrendelhetők a pénz előzetes beküldése mellett vagy utánvéttel.

CIMBORA

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Szerkesztőség:

Bajánii-Mici (Kisbaczon) u. p. Bajánii-Mare (Nagybaczon) jud. Treiscaune (Háromszékmegye). E címre küldendők a »Cimbora« részére szánt kéziratok, az Elek Nagypóhoz írott levelek és rejtvénymegfejtések.

Kiadóhivatal:

Satu-Mare (Szatmár) Str. Cuza Voda 4.
— A kiadóhivatalhoz küldendők a »Cimbora« előfizetési bejelentései és díjai.

Előfizetési díjak:

Romániában évi 400 leu, negyedévenként 100 leu.

Csehszlovákiában évi 80 csehszlovák korona, negyedévenként 20 csehszlovák korona.

Magyarországon évi 144.000 magyar korona, negyedévenként 36.000 magyar korona.

Ausztriában évi 112.000 osztrák korona, negyedévenként 28.000 osztrák korona.

Jugoszláviában évi 200 dinár, negyedévenként 50 dinár.

Laptulajdonos: Szabadsajtó könyvnyomda és lapkiadó r.-t.

Felelős szerkesztő: Dénes Sándor.

A Cimbora könyvosztálya

A cserkészkönyvek új árai:

Farkas Gy.: Tábortűz tüzen	15.—
Radványi K.: Horog István & Co	15.—
Sztrilich-Mócsy: Cserkész segítségnyújtás	10.—
Butyko: Törvénytárgyarázat	15.—
Scherer: Próbaidős cserkész könyve	15.—
Sztrilich-Mócsy: Tábortűz munkák	20.—
Radványi K.: Napsugarleventék	15.—
Kovács D.: Ballag már	15.—
Scherer: Cserkészek könyve	15.—